

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
Факультет управління та економіки
Кафедра філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних
наук та фізичного виховання
«23» серпня 2023 року,
протокол № 1.

Завідувач кафедри,
доктор філософських наук, професор

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ
«23» серпня 2023 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ДЕМОКРАТІЯ ТА ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні
здобувачів ступеня доктора філософії
зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною, заочною формами навчання

РОЗРОБНИК

Завідувач кафедри філософії, соціально-
гуманітарних наук та фізичного виховання,
доктор філософських наук, професор

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ
«23» серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
«23» серпня 2023 року

Освітньо-наукова програма
«Доктор філософії з публічного управління та адміністрування»
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
<https://univer.km.ua/pro-universytet/fakultety/fakultet-publichnoho-upravlinnya>)

Назва навчальної дисципліни	ДЕМОКРАТІЯ ТА ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ
Викладач	Лекції, консультації, залік: Виговський Леонід Антонович, доктор філософських наук, професор Семінарські заняття, консультації: Виговський Леонід Антонович, доктор філософських наук, професор
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: l_vyhovskyi@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8281-5347 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=Dox2NHAAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «_____»: _____. Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, вул. Проскурівська 57, ауд. 217: Виговський Леонід Антонович: понеділок з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до заліку: напередодні заліку згідно з затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності
	ЗК 1. Здатність застосовувати системний підхід, науковий світогляд для проведення наукових досліджень, абстрактно, критично мислити, аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства, синтезувати отримані знання та формувати обґрунтовані пропозиції, стверджувати власну життєву позицію.
	Фахові компетентності (ФК)
	ФК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в публічному управлінні та адмініструванні, дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях.
	ФК 5. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
	ФК 9. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку публічного управління та адміністрування.
Результати навчання	РН 1. Знати наукові концепції та теорії, термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування. РН 4. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з публічного управління та адміністрування, адаптувати й застосовувати сучасні управлінські моделі та відповідний зарубіжний досвід публічного управління.

Місце дисципліни в логічній схемі	Вибіркова навчальна дисципліна, курс навчання – 2-й, семестр – 3-й. Навчальні дисципліни, які вивчаються паралельно: <i>ВК6. Інституціональне забезпечення публічного управління та адміністрування, ВК8 «Проблеми розвитку місцевого самоврядування».</i>			
Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі самостійної роботи – 76 годин, лекційних – 8 годин, семінарських – 6 годин.			
Форма навчання	Денна, заочна.			
Мова викладання	Українська.			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Офлайн/онлайн: семінарські заняття, залік. Онлайн/офлайн: лекції, консультації. Для осіб з особливими освітніми потребами розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів (ДФН/ЗФН)
	2/2/19	Тема 1. Предмет курсу, категорії та його функції	Тести, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 2,5 / 1,25 Семінарське заняття – 5 СРС – 5 / 10
	2/-/19	Тема 2. Генеза демократії як соціального феномена	Дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань.	Лекція – 2,5 / 1,25 СРС – 5 / 10
	2/2/19	Тема 3. Сучасні концепції демократії та їх реалізація в соціумі	Тести, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 2,5 / 1,25 Семінарське заняття – 5 СРС – 5 / 10
	2/2/19	Тема 4. Система політичних інститутів в демократичному суспільстві	Тести, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція – 2,5 / 1,25 Семінарське заняття – 5 СРС – 5 / 10
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Основні джерела</p> <p>1. Андрійчук Т. Концепт громадянського суспільства в сучасних теоріях демократії. <i>Політичний менеджмент: укр. наук. журн.</i> 2012. № 1/2. С. 10–17.</p> <p>2. Бойчук М.А. Демократія як народовладдя: становлення та розвиток в Україні в період утвердження незалежності. Київ: Генеза, 2012. 238 с.</p> <p>3. Виговський Л.А. Церква як складова громадянського суспільства в Україні. <i>Релігія та Соціум: міжнародний часопис.</i> Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. № 1–2 (13–14). С. 98–103.</p> <p>4. Виговський Л.А., Куліш Н.С. Релігія як важливий чинник нової української політичної реальності. <i>Софія: гуманітарно-релігієзнавчий вісник.</i> 2020. № 2 (16). С. 5–9.</p>			

5. Виговський Л.А., Виговська Т.В. Свобода совісті як чинник демократизації суспільства в Україні. *Актуальні проблеми юридичної науки*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, ХУУП, 23 жовтня 2020 року). С. 13–18.

6. Головатий М.Ф. Демократія: історія, теорія, практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та аспірантів-політологів. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 230 с.

7. Демократія. Вибори. ЗМІ: навчальний посібник / Humanrights, Всеукр. громад. орг. «Демократична дія», Botschaft der Bundesrepublik Deutschland (Kiew); за заг. ред. канд. політ. наук С.Ф. Джерджа. Київ: Синопис, 2012. 63 с.

8. Іщенко М.П. Основи демократії: навч.-метод. посіб. для студ. і слухачів магістратури держ. служби ден., заоч. та екстернат. форм навч. / Іщенко М.П., Гаман П.І., Іщенко О.М.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. 2-е вид., допов. Черкаси: Вид. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. 231 с.

9. Кельзен Г. Про сутність і цінність демократії; з нім. пер. Олександр Мокровольський. Львів: ВНТЛ-Класика, 2013. 139 с.

10. Колодій А.М. Громадянське суспільство: доктрина та вітчизняна практика. *Право України. Юридичний журнал*: наук.-практ. фах. вид. 2013. № 9. С. 270–288.

11. Конституція України: офіц. текст [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р., із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р.: станом на 1 січня 2006 р.]. Київ: Мін-во Юстиції України, 2006. 124 с.

12. Логунова М.М. Становлення і розвиток демократії: світовий досвід для України (опорний конспект дистанційного курсу): навчальний посібник / М.М. Логунова, Л.В. Гонюкова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: Центр навч. л-ри, 2005. 103 с.

13. Основи демократії: навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Авт. кол.: М. Бессонова, О. Бірюков, С. Бондарук та ін.; за заг. ред. А.Колодій; М-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укр.-канад. Проект «Демократична освіта», Інститут вищої освіти. Київ: Вид-во «Ай Бі», 2002. 684 с.

14. Пильгун Н.В. Основи становлення громадянського суспільства в Україні / Н.В. Пильгун, С.Б. Бородін, І.О. Присяжнюк. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. 2013. № 61. С. 21–27.

15. Погорілко В. Основні засади теорії безпосередньої демократії. *Право України*. 2001. № 8. С. 26–32.

16. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: навчальний посібник / Ф.М. Рудич, Р.В. Балабан, Ю.С. Ганжуров та ін. Київ: Либідь, 2008. 440 с.

17. Степаненко В. Громадянське суспільство: теорії, інститути та моделі розвитку: навчальний посібник / За ред. С. Макеєва. Київ, 2006.

18. Традиції демократичного врядування в історії українського державотворення: монографія / В.М. Князев, Ю.В. Бакаєв, Т.Е. Василевська [та ін.]; за заг. ред. В.М. Князева; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ, 2010. 220 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

	<p>2. Національна історична бібліотека України. URL: http://www.dibu.kiev.ua</p> <p>3. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.org</p> <p>4. http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/1297</p> <p>5. http://www.politicalscience.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/03publications/09other</p> <p>6. http://social-science.com.ua/article/1032</p> <p>7. http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-52.html</p> <p>8. http://npu.edu.ua/e-book/book/html/D/iplp_kspd_Shlahtun_Politologia/</p>
Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Демократія та політичні інститути» (розміщені у Google класі «Демократія та політичні інститути» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)).</p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - традиційний усний виклад змісту теми; - слайдова презентація матеріалу; - дискусійне обговорення проблемних питань. <p>На семінарських та практичних заняттях застосовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусійні обговорення проблемних питань; - вирішення ситуаційних завдань, кейсів; - повідомлення про виконання самостійної роботи. <p>Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни проводиться у формі усного або письмового (у тому числі тестового) опитування на семінарських заняттях, бліц-опитування щодо засвоєння матеріалу лекцій.</p>
Політика щодо дедлайнів та перескладання	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20) (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta).</p> <p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції.</p> <p>Перескладання семінарських занять: виконання завдань, розміщених за кожною темою у Google класі «Демократія та політичні інститути».</p>
Підсумковий контроль	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Демократія та політичні інститути» (у Google класі «Демократія та політичні інститути» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)).</p> <p>Залік усний. Структура залікового білету включає 3 питання.</p>
Критерії оцінювання	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. № 74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).</p>
Порядок отримання додаткових	<p>Здобувач може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною</p>

балів	дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://univer.km.ua/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist-ta-etyka).
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://www.univer.km.ua/sites/default/files/Вакант%20пос/Акад%20доброч/Етичний_кодекс.pdf).
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг – 0,35 ум. др. арк.